

Bøffen: Medens i tidligere Aar Regeringen har forelagt Forslag om Tillæg til Hærløven, gaaende ud paa at tilføje til Organisationerne de Dele, som Regeringen anser for at være fornødne af Hensyn til Kjøbenhavns Befæstning, foreligger der i Aar for saa vidt noget nyt, som den ærede Krigsminister her har forelagt et Forslag til Lov om Hærens Ordning i dens Helhed. Jeg opfatter dette Forslags Fremsettelse som en Opfordring fra Regeringens Side til at tage den samlede Hærorganisation under Overvejelse, og for saa vidt kan jeg kun hilse det med Tilfredshed, idet jeg antager, at alle de, som i Virkeligheden interessere sig for, mere og mindre, at den Opgave kan blive løst, som Venstre her i Landet i mange Aar har stillet, nemlig en Indskrænkning af de militære Udgifter, af de personlige og de finansielle Byrder, ville benytte Lejligheden til at genoptage Arbejdet i denne Retning. Man har jo tidligere, da der kun forelaa Forslag om enkelte Tillæg til Organisationerne, staaet over for den Vanskelighed, at de Forarbejder, som nødvendig maa forudsettes ved en samlet Behandling af Hærorganisationen, have manglet, og det har jo altid sin Vanskelighed ved det private Initiativ at optage et saa stort organisatorisk Arbejde. Der foreligger imidlertid nu fra Regeringens Side et Udskast til en samlet Hærløve, som altsaa vil kunne forudsettes at afgive Materiale for en samlet Forhandling om Sagen. Naar jeg siger, at Formaålet for en saadan Forhandling efter min Mening bl. a. maa blive det at opnaa en Indskrænkning i de overordentlig store militære Udgifter, som Værene efterhaanden have medført; saa tror jeg, at man mere og mere er kommen til Erkendelsen af det berettigede i denne Betragtning. Jeg tror at turde føje til, at det ogsaa er Tilfældet uden for, hvad man i Almindelighed forstaar ved Venstre, at den Betragtning trænger sig stærkere og stærkere frem, at de militære Udgifter i den Grad vokse os over Hovedet, at der maa sættes en Stopper derfor, ikke alene en Stopper for de stadig voksende Udgifter og Byrder, men ogsaa en Indskrænkning i, hvad der nu paahviler baade Finanserne og Befolkningen. Jeg kommer herved naturlig tilbage til den Tid, da vi først forlode den almindelige Forhandling om Hærorganisationen, nemlig i 1880, da jeg i Forening med forskellige ærede Meningsfæller deltog i Gennemførelsen af Tillæget til Hærløven af 1867, Tillæget af 25 Juli 1880. Jeg skal erindre om, at hvad den principielle Strid den Gang fortrinsvis drejede sig om,

var den for Forsvarets Ordning til Grundliggende Forsvarsplan. Der var fra Regeringens Side i Motiverne til det da foreliggende Hærløvsforslag fremstillet en Forsvarsplan, som hvilede paa Kjøbenhavns Befæstning og drog Konsekvenserne deraf med Hensyn til hele Forsvarets Ordning og Forsvarets Førelse i Tilfælde af Forsvarsmidlernes Anvendelse. Vi stillede derimod den Betragtning, at den Forsvarsplan, hvorpaa Hærløven af 1867 hvilede, ikke indeholdt dette Moment, Kjøbenhavns Befæstning, men tværtimod hvilede paa Modsatningen deraf, nemlig hvad man paa den Tid kaldte det delte Forsvar, baseret paa de to Generalkommandoer, de to Divisionsdistrikter, dels Halvøen, dels Derne. At dette var den Forsvarsplan, der laa til Grund for Hærløven af 1867, vil vist næppe nogen modsig. Derfor drejede Striden sig, som sagt, principielt om disse to Modsatninger, Forsvarsplanen af 1867 og Regeringens Plan af 1879, og vi lagde en Hovedvægt paa at bevare Forsvarsplanen af 1867, som vi alene ansaa for at være et virkelig omfattende Landsforsvar i Modsatning til det Forsvar, der søgte sit Hovedstøttepunkt i Kjøbenhavn og efterhaanden vilde føre et Forsvar hen til udelukkende at omfatte dette Punkt. Jeg siger „efterhaanden“; thi jeg ved meget vel, at man tænkte sig forberedende Stadier, hvor Krigen begyndte andet Steds, men jeg nærer ingen Tvivl om, at efterhaanden vilde det udelukkende blive Forsvarsobjektet. Vi lagde en saadan Hovedvægt paa dette Spørgsmaal, at det i Sammenligning dermed var af mindre væsentlig Vægt, om man kom til at gøre Indrømmelser paa andre Punkter for at styrke det mobile Forsvars Organisation netop i Modsatning til Fæstningskrigen. Jeg tror, at den Tankegang, hvorpaa Hærløvs-tillæget af 1880 blev til, her er korrekt fremstillet af mig. Det blev den Gang udtalt ogsaa fra Højres Side, at Meningerne om Kjøbenhavns Befæstning vare saa delte, saa vel i Rigsdagen som ude omkring i Folket, at det ikke da kunde være Tidspunktet til at søge en Afgørelse af den Del af Striden, og man gik derfor med til af Hærorganisationen at udelukke alle de Bestanddele, som knyttede sig til Forudsætningen om Kjøbenhavns Befæstning. Jeg skal tilføje, at den Betænkning, som den Gang fremkom fra Højre-mindretallet her i Salen, udtrykkelig udtalte Forudsætningen om, at Rigsdagen havde et berettiget Krav paa at faa dette Spørgsmaal forelagt til endeligt Afgørelse — jeg tror endogsaa, at man sagde „aaen og ærlig“ eller brugte et lignende Udtryk. Jeg